

Gondolatok az érdekképviseltről

Dr. Nikolics Károly

A szerző két korábbi közleményben a gondjainkkal és a gyógyszerészi szemlélettel kapcsolatos gondolatait foglalta össze. Ezúttal az érdekképviseléssel foglalkozik. Több feladatot közöl és kidomborítja a kari összefogás jelentőségét.

Foglalkozási ágak, szakterületek, hivatások régóta foglalkoztak érdekeik védelmével. Ez a tevékenység kiterjedt – többek között – a munkaidőre, a munkakörülményekre, az ezzel kapcsolatos jogi szabályozásokra, ugyanakkor a szakmai fejlődés biztosítására is. Ez a feladat nélkülözhetetlen mind az egyének, mind a közösségek jelenlegi működése és jövője szempontjából. Az érdekképviselést elsősorban a szakszervezetek, illetve a kamarák feladata volt. Az idők során a feladatok változtak. Egyrészt külső tényezők (főleg gazdasági jellegűek) befolyásolták az érdekképviselést feladatukról. Másrészt belső problémák is adódtak, amelyek hátterében személyi- vagy etikai kérdések is meghúzódtak.

Lássuk most, mi a helyzet a gyógyszerészet területén. Közlebről a gyógyszerértékek helyzetével foglalkozunk. Ennek oka egyrészt az, hogy itt dolgozik kollégáink legnagyobb része. Másrészt itt találkozik a lakosság a gyógyszerésszel, tehát ezen keresztül ítélnék meg bennünket.

A leírt gondolatok részben folytatását képezik két korábbi közleménynek [1, 2]. A gyógyszerészi szemléletről írt cikkben szoltam az államosítás előtti szervezetekről. A tulajdonosok hivatali apparátusát gyakorló gyógyszerészekből álló elnökség irányította. Köztük még országgyűlési képviselők is voltak. Az Egyesület szerepe utólag értékelve – az akkori korban – eredményesnek ítélni lehet. Az alkalmazottak még az I. világháború előtt egynapos országos munkabeszüntetéssel hívták fel magukra a figyelmet. Ekkor az este 21^h-ig tartó munkaidő rövidítését kívánták elérni. Egyesületüket általában rátermett, hivatásos kollégák vezették. Saját szaklapjuk is volt.

Az utóbbi évtizedeket illetően említjük meg a következőket: a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság jogutódaként először az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetén belül a Gyógyszerész Szakcsoport, majd a Magyar Gyógyszerészeti Társaság foglalkozott főleg tudományos kérdésekkel. A Szakszervezet Országos Vezetőségének gyógyszerész tagjai általában külön is találkoztak és szakpolitikai, érdekképviselési kérdésekkel is foglalkoztak.

1. Egyének érdekképviselése

Támogatásra, érdekvédelemre mind az egyéneknek, mind a közösségeknek szükségük van. Ha az egyének működését szemléljük, egyrészt arra lehetünk figyelmelemmel, miként látja el a munkáját, magatartása betegcentrikus, kollegiális-e, etikus kapcsolatot tart-e fenn a bete-

gekkel, kollégáival, érdeklik-e a szakmai események, résztvesz-e a közösségi munkában? Tevékenysége ui. segíti a közös célok elérését. Tehát az érdekképviselést alapja a közös támogatás.

Ezzel a gondolatokkal már ifjú korban meg kell ismerkedni. Ebben pedig mind a felsőoktatásnak, mind az oktató gyógyszerész nevelő munkájának jelentős szerepe van. Így tudunk alkalmas utánpótlást nevelni.

Bizonyos fokig egyéni szemléletű a közösségek vezetője is, akit a bizalom egy szervezet élére állított s ezzel felelősségteljes szerepet vállalt. Az ő látókörre már szélesebb. A vele kapcsolatos elvárásokról előző közleményemben már szoltam [2]. Mind az egyének, mind a közösségek érdekeinek összhangja jelentheti a közös célok elérését.

2. Helyi közösségek

Láttuk, a személyes kapcsolat teszi lehetővé közös érdekek érvényesítését. Ezért van jelentősége a városok, körzetek szakmai szervezeteinek. Több helyütt rendeznek gyakori találkozásokat, ahol többek között egy-egy továbbképző előadás mellett szakpolitikai eszmecsere is folyik. Itt alakulhat ki egységes álláspont pl. új gyógyszerészeti létesítés, vagy közös egészségügyi jellegű akciók indítása terén. Hasznos tapasztalatok segíthetik a közös munkát. Ezzel hozzájárulhatnak a hivatás társadalmi megbecsüléséhez is.

A kollegiális együttműködés egy régebbi, szociális jellegű példáját említem meg tanulságul: az egyik megyében eredményesen működött az ún. adóközösség. Az Egyesület vezetői tárgyalásaik során egyezséget kötöttek, és az összes gyógyszerész adóját arányosan elosztották. Az egyik nagycsaládos „törpe” gyógyszerészt úgy támogatták, hogy adóját a többi kolléga vállalta együttesen. Ez is az érdekvédelem jó példája.

3. Országos irányítás

Láttuk, hogy az érdekképviseléssel általában a szakszervezetek és a kamarák foglalkoztak és ma is feladatukhoz tartozik. Nem vitás, valamely hivatás egysége csak úgy alakulhat ki, ha az összes szervezet fontos kérdésekben – országosan – közös álláspontot képvisel és ezek érvényesítéséért együttműködik. Ez a munka a gyógyszerészet területén akkor lehet eredményes, ha a következő szempontok érvényesülnek:

– Maradjon meg a hivatás tudományos jellege, legyen az egészségügy szerves része.

– Tartsunk kapcsolatot elsősorban az egészségügy többi szervével minden szinten, továbbá más, rokon területekkel is.

– A gyógyszerész felelősségteljes tevékenységét tegyük ismertté a lakosság körében.

– Legyen állandó kapcsolat a gyógyszerészet teljes területén: a felsőoktatás, a gyógyszeripar, az elosztó szervezetek, az intézeti- és a közforgalmú gyógyszertárak között.

– Ápoljuk a nemzetközi kapcsolatokat. Ismerjük meg a külföldi helyzetet. De csak a hasznos tapasztalatokat valószínűsítjük meg.

A leírt szempontokhoz még néhány részfeladatot fűzünk:

– Maradjon meg a gyógyszertár gyógyszerészi kézben. Ezzel kapcsolatban vonjuk le a magánosítás eddigi tapasztalatait. Csak így érvényesülhet a gyógyszerészi szemlélet.

– Biztosítsuk a gyógyszertár létét, eddigi forgalmi körét. Ennek több vonatkozása van. Így maradjon meg a gyógyszer-forgalmazás kizárólag a gyógyszertárak keretében. Ne vezessük be pl. a postai gyógyszerküldő szolgáltatást vagy a számítógépes vásárlást. Ezeket pl. Németországban tiltják. Ide tartozik még a „patika” szó védelme, mivel ezt különböző egységek is használják.

A lakossággal, az egészségügyi szervezetekkel való kapcsolat erősítésének különböző lehetőségeit, akcióit külföldön alkalmazzák. Fontos szempont ezek hazai bevezetése.

Végül egy régebbi probléma: a gyógyszerértulajdonosok még a két világháború között jelentős vagyont gyűjtöttek össze a Gyógyszerészek Országos Jóléti Alapja (GYOJA) keretében. Ez volt a kar nyugdíjalapja. A bérházakba fektetett vagyon a házak államosítása során elveszett. Nem tudom, történt-e lépés a vagyon visszaszerzése, illetve a kárpótlás érdekében?

* * *

Biztató eredményeink vannak. Az összefogás, a közös munka biztosíthatja a jövő egészséges fejlődését. Minden gondolat akkor lehet hasznos, ha az elvetett mag jó földbe hull és kihajtva termést hoz.

IRODALOM

1. *Nikolics K.*: Gyógyszerészet 41, (12), 719 (1997). – 2. *Nikolics K.*: Gyógyszerészet 42, (4), 951 (1998).

K. Nikolics: Thoughts about business federation

In two former papers author summarized his thoughts concerning pharmaceutical way of looking and our present problems. This time he deals with the topic of business federation. There are a lot of tasks but the joining of forces in the profession is of special significance.

Szerző címe: Sopron, Kis János u. 1. – 9400